

Kas yra lyčių aspekto integravimas?

Lyčių aspekto integravimas – tai papildoma tarptautiniu lygiu įgyvendinamos lyčių lygybės strategijos priemonė. Tai apima lyčių perspektyvos integravimą į politikos ruošimą, kūrimą, įgyvendinimą, stebėjimą ir vertinimą, reguliavimo priemones bei išlaidų programas siekiant propaguoti lyčių lygybę bei kovoti su diskriminacija..

Pagrindinės sąvokos

Kodėl tai yra svarbu?

Lyčių aspekto integravimas reiškia, kad bus formuojama tokia politika ir priimami tokie įstatymai, kurie daug geriau atitiktų visų piliečių – moterų ir vyrų, mergaičių ir berniukų – poreikius. Lyčių aspekto integravimas užtikrina efektyvesnį visuomenės įsitraukimą ir padeda pašalinti nelygybę sukuriančias sąlygas.

Lyčių aspekto integravimu siekiama ne tik išvengti nelygybės susidarymo arba sustiprėjimo, kuris gali padaryti neigiamą poveikį moterims ir vyrams. Tai apima ir esamos situacijos analizę siekiant nustatyti nelygybę bei kurti politiką, kuria siekiama pašalinti tą nelygybę, ir mechanizmus, padedančius jai atsirasti.

Kas yra atsakingas už lyčių aspekto integravimą?

Europos lygiu už lyčių aspekto integravimą yra atsakingos ES institucijos, o nacionaliniu lygiu – valstybių narių vyriausybės. Tačiau tai nėra vien tik tam tikrose srityse arba padalinuose dirbančių asmenų atsakomybė. Turi būti sukurtos tam tikros struktūros ir paskirti atsakingi asmenys, už lyčių aspekto integravimą turi būti atsakingi visi viešųjų įstaigų darbuotojai, kuriems atitinkamai vadovaujama.

Sužinokite daugiau apie atsakingas ES institucijų struktūras

Sužinokite daugiau apie atsakingas ES valstybių narių struktūras

Kaip tai veikia?

Lyčių lygybės užtikrinimo politinis įsipareigojimas ir suderinama teisinė sistema yra pagrindinės sėkmingos lyčių aspekto integravimo strategijos sąlygos. Be konkrečių strategijos tikslų ir uždavinių, lyčių aspekto integravimui būtinas ir aiškus veiksmų planas. Tokiame plane turi būti atsižvelgiama į kontekstą, vykdomos būtinos sąlygos, apimami visi susiję aspektai, numatomi konkretūs metodai ir priemonės, atsakomybė bei užtikrinami reikalingi įgaliojimai, kad per suplanuotą laikotarpį būtų pasiekti numatyti rezultatai.

Lyčių aspekto integravimo aspektai

Lyčių aspekto integravimas reikalauja lyčių perspektyvą įtraukti į skirtingą politiką bei išspręsti moterų ir vyrų dalyvavimo problemą konkrečios politikos srityje.

Visuose politikos formavimo proceso etapuose reikia atsižvelgti į abu aspektus – lyčių dalyvavimą ir atsižvelgimą į jas.

Lyčių dalyvavimas politikos srityje

Dalyvavimo problemos sprendimas reiškia lyčių diskriminacijos panaikinimą darbo jėgos pasiskirstymo bei sprendimų priėmimo srityse ir vienodų teisių užtikrinimą.

Skaitykite daugiau

ES politika vienodai taikoma tiek vyrams, tiek moterims. Tačiau, palyginti su vyrais, jos per mažai dalyvauja priimant sprendimus. Renkant informaciją apie abi lytis kaip naudotojus / naudos gavėjus, galima geriau pritaikyti politikos priemones ir įvertinti jų poveikį skirtingoms grupėms.

Skirtingose politikos srityse dirbančių moterų ir vyrų dalyvavimas įvairiuose sektoriuose skiriasi, taip pat jis priklauso nuo darbo tipo arba atliekamų pareigų. Pavyzdžiui, moterys per mažai dalyvauja atsinaujinančios energijos sektoriuje (22,1 % darbo jėgos). Paprastai jos dirba mažesnės kvalifikacijos reikalaujančius darbus (daugiausia administravimo ir ryšių srityje), o didesnių įgūdžių reikalaujančius ir geriau apmokamus darbus daugiausia

dirba vyrai. Švietimo srityje moterys daugiausia dirba mokytojomis pradinio ir pagrindinio ugdymo įstaigose, tačiau jos per mažai dalyvauja sprendimų priėmimo procese, ypač kalbant apie aukštojo mokslo įstaigas.

Kai politikos veiksmų planavimo ir sprendimų priėmimo procesuose dalyvauja ne po lygiai moterų ir vyrų, tai gali turėti pasekmių, svarbių ir moterims, ir vyrams. Politikoje yra naudingos skirtingos perspektyvos: labiau subalansuotas abiejų lyčių dalyvavimas suteiktų skirtingos patirties, kuri gali pagerinti sprendimų priėmimo procesą ir bendrus rezultatus.

Sužinokite daugiau apie moterų dalyvavimą pagrindinėse ES politikos srityse

Lyčių aspekto integravimas apima lyčių nelygybės šalinimą visuomenėje, taikant politiką bei organizacijoms randant savų veiklos būdų. Dalyvavimo institucijose problemos sprendimas apima ir lyčių aspektą organizacinėse struktūrose, ir darbo procedūras.

Sužinokite daugiau apie institucijų transformaciją

Politikos turinys lyčių atžvilgiu

Nors skaičiai ir yra svarbūs, taip pat svarbu apsvarstyti, kaip lytys yra susijusios su politikos priemonių turiniu, kad būtų geriau suprasta, kokia iš to nauda moterims ir vyrams. Į lytis atsižvelgianti politika užtikrina, kad vienodas dėmesys bus skiriamas visų piliečių poreikiams – moterų ir vyrų.

Skaitykite daugiau

Tradiciskai vyriausybės politika ir įstatymai vertinami kaip lyčių požiūriu neutralūs instrumentai darant prielaidą, kad viešojo politika vienodai naudinga visiems visuomenės atstovams.

Tačiau mūsų visuomenėje vis dar egzistuoja struktūrinė lyčių nelygybė. Net jei įstatymai moteris ir vyrus traktuoja vienodai, moterys vis dar negali lygiomis teisėmis pasiekti ir valdyti išteklių bei turto.

Plačiajai visuomenei skirta politika dažnai moteris ir vyrus veikia skirtingai. Jei nebus atsižvelgiama į skirtingą poveikį lytims, tokia politika lyčių požiūriu bus akla. Norint to išvengti būtina atsižvelgti į skirtingus moterų ir vyrų poreikius bei interesus norint nustatyti lyčių nelygybę pasiekiant ir valdant išteklius, apsvarstyti požiūriu į lytis pagrįstų stereotipų poveikį ir tradicinius lyčių vaidmenis, numatyti skirtingą poveikį moterims ir vyrams, užtikrinti lyčių lygybę.

Sužinokite daugiau apie lyčių svarbą pagrindinėse ES politikos srityse

Lyčių poveikio įvertinimas yra pirmasis žingsnis siekiant išvengti politikos, kurioje neatsižvelgiama į lyčių perspektyvą. Toks įvertinimas analizuoja naujo reguliavimo, politikos arba programos poveikį siekiant lyčių lygybės bei numato poveikį, kuris galimas moterų ir vyrų gyvenimui.

Sužinokite, kaip atlikti lyčių poveikio įvertinimą

Lyčių aspekto integravimo sąlygų įgyvendinimas

Norint efektyviai integruoti lyčių aspektą būtinas pasiruošimas ir organizavimas. Skirtumą gali lemti sprendimus priimančios žmonės, nes jie daro didesnę įtaką pokyčiams.

Skaitykite daugiau

Pagrindiniai svarstyliniai elementai:

- **Paruošimas:** sudarykite lyčių aspekto integravimo įgyvendinimo planą, nustatykite veiksmus ir etapus, priskirkite užduotis ir įpareigojimus, planą įforminkite bei apie jį praneškite.
- **Ištekliai:** būtini pakankami ištekliai; norint efektyviai integruoti lyčių aspektą būtinas biudžetas ir laikas. Pagalvokite apie žinomumo didinimo ir gebėjimų stiprinimo iniciatyvas. Galima apsvarstyti ir specialios (išorinės) patirties naudojimą.
- **Suinteresuotųjų šalių įtraukimas:** artimi ryšiai su visomis suinteresuotosiomis šalimis yra svarbūs viso politikos ciklo metu, kad būtų atsižvelgta į tikslinių grupių rūpesčius, lūkesčius ir požiūrį. Rekomenduojama padidinti suinteresuotųjų šalių dalyvavimo politikos procese ir konsultacijų galimybes.
- **Stebėjimas ir vertinimas:** nustatykite atskaitomybės mechanizmus siekdami užtikrinti tinkamą tolesnį įgyvendinimą ir pažangą. Pagalvokite apie reguliarias ataskaitas ir dalykitės rezultatais.

- **Žinių telkimas:** žinių apie lyčių lygybę ir geros lyčių aspekto integravimo praktikos kaupimas prisideda prie metodo efektyvumo. Galite prisidėti prie institucinio mokymo rinkdami duomenis ir informaciją apie rodiklius, pranešdami apie pažangą bei palengvindami patirties mainus.
 - **Kompetencija lyčių srityje:** ši kompetencija turėtų būti vidinė, bet galima apsvarstyti ir specialių išorės išteklių naudojimą.
-
-

Lyčių aspekto integravimo ciklas

Praktinis lyčių perspektyvos integravimo į politikos / programavimo ciklą vadovas

Lyčių perspektyvos integravimas į politiką reiškia, kad lyčių lygybė, kaip visiems rūpimas principas, turėtų būti svarbi visuose sprendimuose, kiekviename politikos formavimo proceso etape ir visiems procesų dalyviams.

Politikos procesas suvokiamas kaip keleto etapų ciklas, įskaitant apibrėžimą, planavimą, įgyvendinimą ir tikrinimą (stebėjimas bei vertinimas). Daugeliu atvejų šie etapai tampa ciklu ir kiekvienas veiksmas kartojamas, kai įvyksta pokyčių. Pavyzdžiui, kai vertinama politika, ji gali atskleisti naujų problemų, kurias reikia išspręsti norint pakeisti programą.

Čia pristatytas lyčių aspekto integravimo ciklas gali būti koreguojamas atsižvelgiant į skirtingus viešosios politikos / programavimo procesus. Toliau pateiktoje diagramoje nurodomi specialūs ciklo etapai ir reikalingi elementai, į kuriuos reikia atkreipti dėmesį kiekviename etape. Įtraukti kiekviename tokio ciklo etape naudotini specialūs lyčių aspekto integravimo metodai ir priemonės. Kai kurie metodai ir priemonės, pvz., konsultacijos su suinteresuotosiomis šalimis arba lyčių lygybės mokymo paslaugų teikimas susijusiems dalyviams, gali būti naudingi daugiau nei viename etape. Be to, svarbu atminti, kad dirbant su duomenimis jie turi būti atskirti pagal lytis. EIGE lyčių statistikos duomenų bazė yra naudinga priemonė, kurią galima naudoti norint rasti patikimą, palyginamą ir naujausią informaciją apie lyčių lygybę.

EIGE gerosios praktikos rinkinys taip pat turėtų būti naudojamas, nes jame yra patikrintų metodų pavyzdžių, politikos ir praktikos, kuri pasirodė efektyvi įgyvendinant lyčių aspekto integravimo strategijas ES valstybėse narėse.

Daugiau informacijos apie skirtingus lyčių aspekto integravimo ciklo etapus gausite spustelėję kiekvieną etapą.

Define Tools

Gender Statistics
Gender Analysis
Gender Impact Assessment
Gender Stakeholders Consultation

Plan Tools

Gender Budgeting
Gender Procurement
Gender Indicators

Check Tools

Gender Monitoring
Gender Evaluation

Act Tools

Gender Equality Training
Gender-sensitive Institutional Transformation
Gender awareness-raising

ES požiūris į lyčių aspekto integravimą

Lyčių aspekto integravimas nėra savaiminis politikos tikslas, jis reiškia lyčių lygybės siekimą. Lyčių lygybė ES pripažįstama kaip pagrindinė teisė – bendra ES vertybė ir reikalinga sąlyga siekiant ES augimo, užimtumo bei socialinės sanglaudos tikslų.

Nuo 1996 m. Komisija įsipareigojo taikyti „dvejopą požiūrį“ į lyčių lygybės realizavimą. Šis požiūris apima lyčių perspektyvos įtraukimą į visą politiką, kartu įgyvendinant specialias priemones, kad lyčių nelygybė būtų pašalinta ir nebūtų leidžiama jai atsirasti. Abu požiūriai taikomi kartu, vienas negali pakeisti kito.

Žr. mūsų laiko juostą norėdami sužinoti apie lyčių lygybės etapus ES.

Timeline

Treaty of Rome

Treaty of Rome. The Treaty incorporates the principle of equal pay for equal work (Art 119).

1957 - 1957

European Commission's Communication on Incorporating Equal Opportunities for Women and Men into all Community Policies and Activities

Incorporating Equal Opportunities for Women and Men into all Community Policies and

Activities: The Commission committed itself to gender mainstreaming as a strategy for the promotion of gender equality in all its policies and activities, alongside the implementation of specific measures. It thus committed itself to a 'dual approach' towards realising gender equality that "...involves not restricting efforts to promote equality to the implementation of specific measures to help women, but mobilising all general policies and measures specifically for the purpose of achieving equality"

1996 - 1996

Treaty of Amsterdam

Treaty of Amsterdam. The Treaty substantially strengthened the legal basis for Community action in favour of equality between women and men. Articles 2 and 3 of the Treaty formalise the Community commitment to gender mainstreaming by establishing equality between women and men as a specific task of the Community as well as a horizontal objective affecting all Community policies and programmes.

1999 - 1999

European Pact for Gender Equality 2011-2020

https://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_data/docs/pressdata/en/lisa/119628.pdf

2011 - 2020

European Parliament resolution on gender mainstreaming in the European Parliament

European Parliament resolution on gender mainstreaming in the European Parliament: The Parliament adopted its first [Resolution](#) on gender mainstreaming, which contains a commitment to regularly adopting and implementing a policy plan for gender mainstreaming, and suggests some guidelines for implementing gender mainstreaming in the committees' and delegations' policy work.

2003 - 2003

First European Pact for Gender Equality

First European Pact for Gender Equality.

2006 - 2006

EU Roadmap for Equality between Women and Men for 2006-2010

[EU Roadmap for Equality between Women and Men for 2006-2010](#): The Roadmap outlines the following priorities: Equal economic independence for women and men; Reconciliation of private and professional life; Equal representation in decision-making; Eradication of all forms of gender-based violence; Elimination of gender stereotypes; Promotion of gender equality in external and development policies.

2006 - 2010

TFEU - Treaty on the functioning of the European Union

TFEU - Treaty on the functioning of the European Union. Article 19 of the TFEU provides the legal base for EU legislation combatting discrimination based on sex, racial or ethnic origin, religion or belief, disability, age or sexual orientation. The Treaty also takes gender into account in the following fields: Principle of gender mainstreaming: 'In all its activities, the Union shall aim to eliminate inequalities, and to promote equality between women and men' (Article 8); Social exclusion and discrimination (Article 9); Principle of equality between man and woman with regard to labour market opportunities and treatment (Article 157); Prevention and action against all kinds of trafficking and sexual abuse of women (Article 79); The fight against domestic violence (Declaration on Article 8 of TEU).

2007 - 2007

Communication "Non-discrimination and equal opportunities: A renewed commitment"

RENEWED COMMITMENT

[Communication "Non-discrimination and equal opportunities: A renewed commitment"](#). The Communication establishes the framework for the Commission to carry out [different activities aiming to fight against discrimination](#)

2008 - 2008

Treaty of Lisbon

[Treaty of Lisbon](#). The Treaty includes enhancements to the social dimension of the European Union. It adds the non-discrimination principle and equality between women and men to the values of the European Union (Article 2 TEU) and mandates that the Union shall combat discrimination and promote equality between women and men (Article 3 TEU).

2009 - 2009

Charter of Fundamental Rights

[Charter of Fundamental Rights](#). Article 21 Article 21 affirms the principle of non-discrimination based on any ground, including sex. Article 23 relates to women's rights and gender equality, affirming that 'equality between women and men must be ensured in all areas, including employment, work and pay'

2010 - 2010

Strategy for Equality between Women and Men for 2010-2015

Strategy for Equality between Women and Men for 2010-2015: The Strategy identifies the following priority areas for action: Equal economic independence; Equal pay for equal work and work of equal value; Equality in decision-making; Dignity, integrity and an end to gender-based violence; Gender equality in external actions (including the EU plan of action); Horizontal issues. In this Strategy, the Commission has specified gender equality goals for each priority field. Furthermore, all Directorates-General are invited to set gender equality objectives in the Commission's yearly programming cycle and work programme. Monitoring of the Strategy is ensured through the publication of annual reports, as well as through a [Mid-Term Review](#) and final evaluation. In addition, all Directorates-General have to assess the impact of gender equality: 1) as part of the social impact of the Impact Assessment exercise, 2) in evaluation, and 3) in the budget, where relevant. For the implementation of the Strategy, a [Commission staff working document](#) was approved on actions to be implemented by the different Directorates-General as their contribution to the strategy. The actions demonstrate the commitment of these Directorates-General

concerning gender equality in their policy field.

2010 - 2015

Strategic Engagement for Gender Equality 2016-2019

The [Strategy](#) identified five priority areas for actions: Equal economic independence for women and men; Equal pay for work of equal value; Equality in decision-making; Dignity, integrity and ending gender-based violence; Promoting gender equality beyond the EU.

2016 - 2019

Ar norite sužinoti daugiau?

Europos Komisijos politikos dokumentai

- Europos Komisija (2010 m.). Komisijos komunikatas Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui bei Regionų komitetui. [2010–2015 m. lyčių lygybės strategija](#) (SEC(2010) 1079 / SEC(2010) 1080)
- Europos Komisija. (2010 m.). [2010–2015 m. lyčių lygybės strategijos įgyvendinimo veiksmi](#). Komisijos tarnybų darbinis dokumentas, papildantis Komisijos komunikatą Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui bei Regionų komitetui. (SEC(2010) 1079/2)
- Europos Komisija. (2011 m.). [2010–2015 m. lyčių lygybės strategija](#): Europos Sąjungos leidinių biuras.
- Europos Komisija. (2015 m.). [2016–2019 m. strateginis įsipareigojimas dėl lyčių lygybės](#): Europos Sąjungos leidinių biuras.

Europos Komisijos lyčių aspekto integravimo ištekčiai

- Europos Komisija – Žmogiškųjų išteklių ir saugumo generalinis direktoratas (nenust.). Lyčių aspekto integravimas
- [Europos Komisija – Užimtumo, socialinių reikalų ir lygių galimybių generalinis direktoratas \(2008 m.\). Lyčių aspekto integravimo vadovas – užimtumo, socialinės įtraukties ir socialinės apsaugos politika](#)

- Europos Komisija – Užimtumo ir socialinių reikalų generalinis direktoratas (2005 m.). [Lyčių aspekto integravimo LYGybės vadovas](#)
- Europos Komisija. (1998 m.). [Poveikio lytims įvertinimo vadovas](#).
- Europos Komisija – Bendradarbiavimo ir vystymosi generalinis direktoratas (2004 m.). [Lyčių lygybės integravimo priemonių rinkinys, taikomas EK bendradarbiavime vystymosi labui](#).

Lyčių aspekto integravimo išteklių iš kitų institucijų / vyriausybių

- Jungtinių Tautų vystymo programa (2007 m.). [Lyčių aspekto integravimas praktiškai: priemonių rinkinys](#). Redagavo Nadja Dolata, paruošė Astrida Niemanis, Dono Abdurazakova, Shannon Brooker, Anneli Gustafsson, Mamura Nasirova, Jafar Javan ir Louise Sperl
- Europos Taryba (2009 m.). [Lyčių biudžeto apskaičiavimas: praktinio įgyvendinimo mokymo priemonė](#). Paruošė Sheila Quinn
- Europos Taryba (2004 m.). [Lyčių aspekto integravimas: konceptuali sistema, metodika ir gerosios praktikos pristatymas. Integravimo specialistų grupės veiklos galutinė ataskaita \(EG-S-MS\)](#)
- Lyčių aspekto integravimo priemonių, filmų ir kitų išteklių galima rasti adresu [Includegender.org](#)
- Švedijos vyriausybės oficialios ataskaitos (2007 m.). [Lyčių aspekto integravimo vadovas](#) – Švedijos lyčių aspekto integravimo pagalbos komiteto (JämStöd) praktinių metodų knyga.
- Lygybės propagavimo nacionalinė komisija (2012 m.). [Lyčių aspekto integravimas praktiškai – išsamus poveikio lytims vertinimo vadovas](#).
- Belgijos lyčių lygybės institutas (2007 m.). [Lygios lyčių galimybės viešųjų pirkimų sutartyse – keletas rekomendacijų](#).

Kiti išteklių

- Europos Komisija (1998 m.). [100 žodžių apie lygybę](#).
- Europos Komisija – Užimtumo generalinis direktoratas (2008 m.). [ES lyčių lygybės įstatymas](#). Paruošė Susanne Burri ir Sacha Prechal
- Europos Komisija – Teisingumo generalinis direktoratas (2011 m.).

About this Platform (in English)

The European Institute for Gender Equality created this Platform on Gender Mainstreaming to support the EU institutions and governmental bodies with the integration of a gender perspective in their work.

This online Platform provides insights on the relevance of gender in a variety of policy areas. It also suggests what EU officials and civil servants in the EU countries can practically do to take account of gender aspects in their daily tasks and responsibilities.

This online Platform helps to improve individual competences to mainstream gender throughout the different stages of the process of policy/programme/project development and implementation. Understanding how to design, plan, implement, monitor and evaluate policies from a gender perspective will strengthen EU policies, increase their societal relevance and responsiveness.

The focus of this online Platform is on gender as a social category. Gender as a social concept is always linked to and interwoven with other social categories like ethnicity, age, religion, sexual orientation, disability, or health status.